

Тема: Оформлення документації

Договір про компенсацію понесених витрат на обробіток ґрунту

Якщо попередній орендар витратив кошти на обробіток ґрунту, але посіяно нічого не було, постає питання компенсації понесених витрат наступним орендарем.

У цьому випадку цей механізм можна **оформити за допомогою договору про компенсацію понесених витрат на обробіток ґрунту**. Загальні положення про договір, якими необхідно керуватися при його укладенні, визначені розділом II Цивільного Кодексу України. Договір повинен бути укладений у письмовій формі. Нотаріальне посвідчення у зазначеній ситуації не вимагається. Зміст договору, відповідно до ст. 638 ЦКУ, викладається довільно, з урахуванням істотних умов.

НВ: Треба зазначити, що сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог ЦКУ, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості (ст. 6 ЦКУ).

У такому випадку предметом договору може бути компенсація понесених витрат.

Понесені стороною договору витрати виражаються у грошовому еквіваленті. Ціна в договорі встановлюється, згідно із ст. 632 ЦКУ, за домовленістю сторін. Таким чином, слід передбачати **порядок та строки сплати грошових коштів після укладання договору**, що сприятиме його виконанню в рамках визначених умов. Відповідно, сплата коштів за актом компенсації витрат буде підтвердженням виконання договору.

Оподаткування податком на додану вартість

Операція з отримання компенсації витрат на обробіток ґрунту обкладається ПДВ. На суму компенсації слід виписати податкову накладну.

Згідно п. 198.5 ст. 198 ПКУ платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до [пункту 189.1](#) статті 189 ПКУ, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних в терміни, встановлені ПКУ для такої реєстрації, **зведену податкову накладну** за товарами/послугами, необоротними активами, **придбаними/виготовленими з податком на додану вартість** (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 1 липня 2015 року, — у разі якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту), у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися:

г) в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку (крім випадків, передбачених [пунктом 189.9](#) статті 189 ПКУ).

ВВ: Слід звернути увагу, що нарахування податкових зобов'язань (умовний продаж) слід здійснювати лише щодо витрат, пов'язаних з придбанням товарів/послуг з податком на додану вартість. Таке нарахування здійснюється не залежно від того, чи по такому придбання було сформовано податковий кредит з ПДВ чи ні. В той же час, не підлягають умовному продажу витрати на заробітну плату, амортизацію тощо, оскільки вони не пов'язані із придбанням товарів і послуг та не містять ПДВ.

Для правильного визначення суми ПДВ, що підлягає нарахуванню, рекомендуємо оформити бухгалтерську довідку (приклад 1).

Приклад 1

ФГ «Ромашка», код ЄДРПОУ _____ 14.03.2018

Бухгалтерська довідка

За період з __ по __ 2018 року на земельній ділянці, орендованій за договором від __ року, було понесені витрати товарів/послуг, які придбані з ПДВ, на суму 120 000 грн, в тому числі:

№ з/п	Назва товару/послуги	Кількість	Ціна (без ПДВ)	Сума (без ПДВ)	Номер/дата податкової накладної від постачальника
1.	Дизельне пальне	1 000 л	15,00	15 000,00	№365 від 14.09.2017
2.	Засоби захисту рослин	10 т	4 300	43 000,00	№ 56 від 25.10.2017 р.
					
	Разом			100 000	

Сума ПДВ з 100 000 грн.
за основною ставкою
складає 20 000 грн.

Головний бухгалтер
С.М. Пономаренко.

Згідно п. 11 Порядку заповнення податкової накладної, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 2015 року № 1307, у разі

нарахування податкових зобов'язань відповідно до п. 198.5 ст. 198 ПКУ платник податку складає **окремі зведені податкові накладні** за товарами/послугами, необоротними активами, які призначаються для їх використання / починають використовуватися:

4) в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку.

NB: Такі зведені податкові накладні складаються не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду.

У разі складання зведеної податкової накладної в графі «Зведена податкова накладна» робиться помітка «Х».

У таких зведених податкових накладних у графі «Отримувач (покупець)» платник податку зазначає власне найменування, у рядку «Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)» проставляється умовний ІПН «6000000000000», а у верхній лівій частині зазначається відповідний тип причини відповідно до пункту 8 цього Порядку (13 — Складена у зв'язку з використанням виробничих або невиробничих засобів, інших товарів/послуг не в господарській діяльності).

У відповідності до п. 16 Порядку № 1307 у разі складання зведених податкових накладних, особливості заповнення яких викладені у пункті 11 цього Порядку, у графі 2 «номенклатура товарів/послуг постачальника (продавця)» платником зазначаються дати складання та порядкові номери податкових накладних, складених на такого платника податку при постачанні йому товарів/послуг, необоротних активів, за якими він визначає податкові зобов'язання відповідно до п. 198.5 ст. 198 ПКУ.

У такому разі у графі 6 слід зазначити «1», а у графах 7 та 10 (показники в них будуть однакові) — загальний обсяг постачання (без ПДВ). У графі 8 зазначається — «20» (код ставки оподаткування — 20 %).

NB: Згідно роз'яснень підкатегорії 101.16 системи «ЗІР» у податкових накладних, складених з типом причини «13», код товару згідно з УКТ ЗЕД та/або код послуги за ДКПП не зазначається (приклад 2).

Приклад 2

Податкова накладна (фрагмент)

Розділ Б												
№ з/п	Номенклатура товарів/послуг продавця	Код			Одиниця виміру товару/послуги		Кількість (об'єм, обсяг)	Ціна постачання одиниці товару / послуги без урахування податку на додану вартість	Код ставки	Код пільги ⁴	Обсяги постачання (база оподаткування) без урахування податку на додану вартість	Код виду діяльності сільськогосподарського товаровиробника
		товару згідно з УКТ ЗЕД	ознака імпортованого товару ³	послуги згідно з ДКПП	умовне позначення (українське)	код						
1	2	3.1	3.2	3.3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	14.09.2017 №665						1	15000	20		15000	
2	25.10.2017 №666						1	43000	20		43000	
...												
9999												

Бухгалтерський облік компенсації витрат на обробіток ґрунту

При відображенні компенсації витрат на обробіток ґрунту в бухгалтерському обліку слід пам'ятати про те, що сума по Договору про компенсацію понесених витрат на обробіток ґрунту може перевищувати суму, на яку нараховуються умовні зобов'язання з ПДВ (оскільки, витрати на заробітну плату, амортизацію тощо не пов'язані із придбанням товарів і послуг та не містять ПДВ (приклад 3)).

Приклад 3

Бухгалтерський облік компенсації витрат на обробіток ґрунту

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1.	Відображено дохід від компенсації витрат, понесених на обробіток ґрунту	377	719	200000
2.	Нараховано умовні зобов'язання з ПДВ у сумі податкового кредиту з ПДВ, сформованого при придбанні товарів/послуг	719	641	20000
3.	Інший дохід від операційної діяльності віднесено на фінансовий результат	719	79	200000
4.	Списано витрати на обробіток ґрунту на інші витрати операційної діяльності	949	23	200000
5	Інші витрати операційної діяльності віднесено на фінансовий результат	79	949	200000

